

Szerkesztéségi iroda:
Rimaszombat, Losonezi-utca 24.
sz. a. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R.-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadó-hivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és
felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petisors tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legcélszerűbben posta-
utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

Munkácsy Mihály.

„Ibimus illae.“

Daedalusról beszél a mythologia, hogy hazá-
jából menekülni lévén kénytelen Minos, kretai király
hatalmába került; kinek parancsára művészetének
legremekebb teremtményét a labyrinthust felépít-
vén, nehogy más helyen is hasonló csodaművet
alkothasson, fogollyá lőn, — elzárva minden oldalról
a tenger hullámai által, melyek a fogoly tartózkodá-
si helyének, Kréta szigetének sziklapartjait osto-
romolták.

Azokban a művész nem azért művész, hogy
földihatalom korlátozhatta; a lélek nem azért része
az istenségnek, hogy zajgó tengerhabok által nagy-
ra törő céljainak kivételében akadályoztassék. —
Daedalus is az önmaga által készített szárnyakon fog-
ságából megszabadult, híressé és virágzóvá tette
Siciliát.

Magyarország is egy sziget a népek oceán-
ján. Ennek partjait is több mint 300 éven kereszt-
ül ostromolták a szomszédnépek aljas birvágyának,
irigységének és gyűlöletének tajtékzó hullámai. S
nem sziklabércz tartotta fel s védte meg, hanem
önzetlen honfikebel.

S hogy annyi nemes törekvés, annyi önfelá-
ldozás s oly csodálatos kitartás dacára nemzetünk
jóravaló képességéről oly kevés jutott el a kül-
föld művelt népei közé; míg hibáink és fogyatko-
zásainknak hire, — még ha a roszakarat szülte is
csupán, — oly óriási hullámokat vert, sőt ver még
olykor-olykor ma is, — ismét szomszédainknak kö-
szönhetjük, kiknek érdekükben állott hallgatni ott,
hol tetteink beszéltek, ferdíteni ott, hol létünkért
való küzdelmeink dacára culturalis mozgalmakat
indítottunk meg.

Igen, mert a mi dicsőségünk szomszédaink
gyalázata, a mi diadalunk az ő verességük volt.

De nem hiába írta századunk egyik jeles köl-
tője „hogy e század viselő, születni fognak nagy-
szerű napok,“ mert nemcsak ezeket értük meg, de
láttuk s látjuk, csodáltuk és csodáljuk azokat is,
kik ezeket megalkották. Világhírű államférfiaink
mellé nem kevésbé híres íróink és művészeink csat-

lakoznak, kiknek sikerült meggyőzni a világot, hogy
a magyar, — ha akar, — mert képessége van —
tud minden külségély nélkül nagygyá és dicsővé
lenni; s míg azok, kik eddig igen keveset tudtak
felőlünk, s ezt is szomszédaink ros akaratának re-
tortáján átszűrve, — kezdenek elismeréssel adózni:
addig a féltékenység jégkérge, melybe mindannyi-
szor beleütköztünk, az igazság melegétől olva-
dozni kezd.

Hogy idáig jutottunk kevesebb mint egy fél
század alatt, mindenesetre kitűnő államférfi-
aink mellett íróink és művészeinknek
köszönhetjük.

Ez utóbbiak egyike, hazánknak a jelenben leg-
ünnepelebb férfi Munkácsy Mihály.

De hát ki ő?

Egy férfi, egy művész, ki mint igénytelen aszta-
los legény foglal helyt társai közt, — ki bár ek-
kor már szenvedélyvel kezelte az írónt, nem birt
főnöke részéről annyi bizalomra szert tenni, hogy
tulipántokat rajzolhasson a tornyos nyoszolyákra.
— Majd 1867-ban, mint egyszerű képiro utazott
külföldre s visszatért hozzánk, most mint világhírű
festőművész, ki előtt kor- és kartársai egyiránt
meghajolnak; hozva magával egy képet, melyet
művészeti ihletéssel alkotott, mely midőn szerző-
jét a hallhatlanok közé iktatja, fényvel és dicső-
séggel árasztja el hazánkat.

És mindezek dacára örömmünk nem lehet tel-
jes. Nem, mert bár a művész miénk, de a művet,
mely a festészet terén korszakalkotó, magunkénak
nem mondhatjuk, s kérdés: mondhatjuk-e valaha?

Igen, mert nem gondoskodtunk előre oly alap-
töke gyűjtéséről, melynek jövedelméből azok, —
kiknek kiváló tehetségük és hajlamuk van a művé-
szet iránt, — ne csak kiképeztessek, ne csak
tapasztalatokat szerezhessenek, hanem tapasztala-
taiknak gyümölcsét, lánglelkük teremtményeit itthon
is értékesíthessék.

Ez az oka, hogy Munkácsynak „Krisztus Pilá-
tus előtt“ című képe nem lehet miénk.

Azonban, hogy ilyen ne történjék, hogy mű-
vészeink ne legyenek kénytelenek tehetségüket kül-

földi üzletembereknek áruba bocsátani, „Munká-
csy alap“ot kell teremtenünk országos
adakozás útján, hogy ez után ne csak mű-
vész honfitársainkra legyünk büszkék, hanem mű-
veikkel legyen országunk gazdagabb. — Oda kell
törekednünk, hogy a példabeszéd: „művészet ha-
zája széles e világ“ megtoldassék ezzel: eldorádója
pedig Magyarország.

Hogy pedig ezt elérjük, szövetkezni kell kicsinyek
és nagyok, erősnek és gyöngének. Ennek követke-
ztében első sorban azokhoz fordulunk, kik meg-
yénk hajójának kormányrudjánál állanak,
karolják fel az eszmét, szerezzenek ennek több-
több bajnokokat; tegyék nemzeti ügygés én hi-
szem, hogy hazánk minden megyéje, s minden igaz
magyar csatlakozni fog a kezdeményezőök zászlója
alá s csakhamar megteremtjük a kívánt alapot. —
Művészeink existenciáját biztosítván, önmagunkat
tiszteljük meg s országunkat tesszük e téren is
gazdaggá; mert így művészeink olyanok lehetnek,
mint a méh, mely a virágkehely nedve után messze-
messze száldos, de a mézet csak saját kaptárjában
rakja le.

Előre! Legyen e tárgyban is Gömörmegyéé
a kezdeményezés dicsősége!

Csatlós B.

Szomoru állapotok.

Mig Skobelev tábornok fennen hirdeti külföldön és
Oroszországban a szláv és germán faj közötti világháborút;
míg a galicziai pánszláv propaganda muszka pénzzel és
muszka gyűlölettel izgat Ausztria-Magyarország ellen; Dal-
máciában és Hercegovinában orosz katonatisztek és ön-
kényesek szítják és erősítik a lázadást s gyengítik a mon-
archia erejét; míg Magyarország belsejét muszka agitátorok
barangolják be, hogy előkészítsék az előbb-utóbb kikerül-
hetlen összeütközést: addig Gömörmegyében sem nyugosza-
nak az állam ellenségei, hanem tehetségükhöz képest min-
dent elkövetnek a fajgyűlölet szítására s a magyar állam
épületének aláaknázására.

De mégis van különbség közöttük és az előbbiektől.
Először az, hogy azoknak tettei nyilvánosságra kerülnek,
ezek titokban maradnak; másodsor, hogy azokat megbün-
tetik, ezeket nem éri az igazság sújtó keze. Skobelevet
visszahívják Szent-pétervárra, a galicziai izgatókat faluszám-
ra bebörtönözik, az orosz agitátorokat elfogják, a lázadókat

— Kérem, nekem megvan engedve, felelős vagyok . .
Hátha valami hörglob, szivdobogás . . . meg kell a bajt
előzni.

Igaza van. Felebaráti kötelességet teljesít. — Nem hi-
szem, hogy valaki sebzett szívet vitt volna haza; még a
beteg is meggyógyult itten

Mire az éj másodsor is „bakaesinba vont a eget, a
földet is kiverte szépen. fényes csillagoknak milli-
on ezrével“, kigyuladtak újra a lángok és a — szívek.

Csak folytatása ez az előbbinek, csupán a trónváltozás
ad új jelleget. Aranyos kedv, ugyanaz, dobogó szívek, vil-
lamló szemek mind régi ismerősök.

Ujra kezdjem . . . ? Stereotyp lenne.
— Ugy látom, most is nagy a kereslet a tánczosnók-
ben, nagy a kínálat a tánczosokban, szól X. ur.

Elfordultam a prózai embertől.
— Nagyszerű uszály, jegyzé meg, ki már özvegyem-
ber számba megy.

— Valóban. Szerenese, hogy szabadtért foglalhat; de
mi lesz belőle, ha a ropogós csárdás gomolyba hajtja a
tánczókat?

Egész éjjel remegtem érte, hogy veszedelem éri, de
kiállta.

Ezek a szomszéd fiúk, onnan az Ipoly mellől, roppant
hódításokat tettek. Talán a krivoscei lázadók letették volna
előttük a fegyvert. Meg is becsültük, — csak hogy nem üt-
tették bundáinkra.

Megszólal a klarinét. Szünóra. Pihen a láb, csörög a
tányér, cseng a pohár újra és újra.

Jancsinak jó aratása van. Megérdemli. Kített magáért
a tourokbán is.

Ami ezután következik, ismeretes.

És az irigy Aurora megint korán vette föl „piros kö-
pönyögét, betakarva vele az égboltnak felét“ s jött, hogy
elűzze a — boldogságot.

Carneval haragosan jött, vigan távozott. Mujsza,
jó napot!

Ajax.

TÁRCZA.

Farsang végén.

Csendesen jött, csendesen ment

Soha ilyet Gömör székhelyén. Valóságos holt idény . .
az az, hogy — segíts szent Nyelvőr — holt évad, vulgo:
morte saison.

Tehát hiába kopogtatott volna Carneval herczeg Ter-
psichore templomának aajtán . . ? A vig mujsza ezuttal
mély álomra hajtá le a fejét s csak midőn ő herczegsége
jól megdöngeté a kaput, hogy a szomszédok is fölriadtak,
kacsaringós ömlengéseire a félholtakat is föltámasztván,
— nyitá meg bágyadt szeméit a kegyes.

— Csendesben . . . ! Mindjárt nyitom

— Hát ez már mi ifjú asszony . . ? Ezt nem tűröm
tovább . . . vagy . . . vagy.

— Ejnye, de haragos . . . Nem illik az ilyen legény-
emberhez.

— Ne sokat diskuráljon, hanem nézzen szét
az egyik világ járja a csak maga szunyókál vén
anyó módjára.

— Mindjárt meglesz, édes herczegem.

S Carneval ő fensége a még hátralevő három napon
át urolkodói jogát gyakorolta.

Nézzünk be.

Bájos sylphidek lebegék körül Terpsichore aranyme-
nyezetes trónját, homlokon csókolva mindnyáját, amint hó-
dolatukat bemutatták a mosolygó múzsának.

Még duzzogó ajkakkal lép be az uralkodó, ránczba
szedve homlokát bámul a csekély kis seregre, mely lelke-
sült ugyan és bátor, de nagy harcra nehezen képes.

Mozgásba jó a vonó, végig zug a czimbalom

Azt hinnéd, hogy a jégpályán siklanak tova az alakok.
A keringő dallamos zenéje, a csárdás ropogós hang-
jai az ifjú párokat a boldogság honába ragadják.

Mit leskelődik ott a zenetribuneon ez a kis szárnyas?
— Ugyan hány szívet talál nyíla? kérdi jó szom-
szédom.

— Attól függ, mondám, vajlon a tavaszi szellő fuval-
ma behat-e a lélek mélyéig

Ha átengedném magamat a benyomásnak, melyeket
e bájos alakok a szemlélőre gyakorolni képesek, úgy kel-
lett volna tennem, mint sok ifjú férfinak, kik valóságos ost-
rom alá vették a szép arcokat, a bűvös szemek ragyogó
fényét; de az ember idealizálása addig tart, míg az élet
reális oldala előtérbe nem lép.

Némelyeknek ez Vesta temploma, másokra nézve lehet
közönséges árucarnok, hova érdekből lépnek. Azokat néz-
zük, kik boldogan fűtnek magukat tánczosaik karjára s bol-
dogan tekintettek egymás szeméi közé, a „tour de mains“
ben gyöngédnek szoriták meg egymás kezét s fájdalmas
pillantás tükröződött el az arcukról, ha csak rövid időn is el
kellett válniok egymástól. Igazán kedves, szeretetre méltó
kép. — Egy szép, diszes kert, telve ragyogószínű viragok-
kal, melyek falait rhododendronok és kaktuszok képezik.

De hallga! Kiürül a terem, megtelik a buffet. Érde-
kes gastronomicai tanulmány kínálkozik.

Istennökét illatos ambrózia, gyöngyöző nektár illeti;
földi lényeknek cotelete, borju- és sóderszeletek jutnak
osztályrészlül. Van, ki az ácsorgó Morpheust theacsészéjének
párójával üzi el. Hiába! Az anyagesere törvényének hódolni
kell. Erős munkát végeztünk — mert nem esekélyesség öt
órán át tombolni, repülni szárny nélkül — az elhasznált
részeket megfelelő protein vegyületek hozhatják helyre. Így
ni! No, még egy pohár . . . most már rendbe vagyunk.

Megcsendült a habzó kehely is. A chemiai processus
itt már megfordított viszonyt tüntet elő; de annál magasabb
fokra emelkedik a lelkesültség

Jancsinak sem szükség legyet nyomni a markába, ha
tányérja telik. Neki van legtöbb érdeme, hogy a társaság
ily fenséges hangulatra van ragadtatva. Hogy sir-ri nála az
a kis szerszám. Bizony magam sem állom ki.

Soupé-csárdás se vége, se hossza. — Mégis,
valahára . . . A „Coco“ villámszerű tempójánál elsuhanó
alakok úgy tűnnek föl, mint a viharodorta lombok. — Ily
gyors robamban ragadhatta el Plutó Persephonet.

— Nem szabad hallgatózni.

leverik; de a gömörmezei államfelforgatóktól nincs a ki számonkérje tetteiket.

Hát hiszen mi eddig az egész izgatásra nem nagy súlyt fektettünk, és most sem fektetünk, ha a dolognak éppen az utóbbi idők eseményei miatt nem volna komolyabb színezete. Azért, hogy Gömörmezeiben néhány pánszláv kamasz nem fér a bőribe, még az sohasem csinálna világ-eseményt s ránk nézve is csak annyiban volna kellemetlen, hogy némi árnyékot vethetne Gömörmezei hazafias érzületére. De egy netán kitörendő háború esetén komolyabb következményei is lehetnek a véres száju fraterok izgatásainak. S épp ezért nem lehet eléggé esudálkozni azon a tétlen közönyösségen, mellyel megyénk ez ügyet ignorálni törekszik. Pedig Tiszolozon például oly dolgok történnének, amik felkölthetnék a figyelmet. El itt egy az államtól nyugdíjazott törvényszéki bíró, aki feje az egész propagandának, nála tartják a hívek rendes összejöveteleit; mit csinálnak, senki sem tudja, de azt tudja mindenki, hogy ezek mindnyájan az állam ellenségei, hogy nagy összeg pénzket küldenek a turóc-szent-mártoni pánszláv ujságnak, hogy minden nyilvános helyen kigunyolják a magyar nemzetet; gyermekeiknek nem engednek az iskolában magyarul tanulni; magyarkának gunyolják azt, aki tanulja az állam nyelvét; megtámadták az ottani vendéglostról, hogy merete a természet kiadni a most ott működő bitang magyar szintársulatnak; az állam által tervbe vett Tiszolozon építendő iskoláról becsmerőleg beszélnek; báljukon toasztoltak a Magyarországon elnyomott tót nemzet felvirágzására, — azt is tudja mindenki, hogy Nagyrőczen egy polgári komédiának nevezte a magyar isteniszteletet s hogy az ottani polgári-iskola előtt elmenve a ratkói luth. pap, így nyilatkozott: ezt is tőlünk rabolták el a magyarok.

A miket itt felsoroltunk, ezek mind beigazolt tények, melyeket ismer a közönség egyrésze, csak az ottani közgazdasági hivatalnokok nem vettek róla tudomást, vagy ha vettek is, nem láttak bennök az állam ellen elkövetett büntetendő cselekvényeket.

Pedig ez rosszul van így akár az egyik, akár a másik esetben. Azt hogy nem láttak bennök büntetendő cselekvényt, nem hisszük, mert akkor hazafiatlansággal kéne vádolnunk őket s ezt nem akarjuk; tehát azt kell hinnünk, hogy mindarról, miket elősoroltunk, nincs tudomásuk, s ez nagy hiba. A hol az állami és társadalmi rend és biztonság fenntartására választott tisztviselőik oly kevésé örködnek az állam érdekei fölött, hogy a hatáskörük területén végbement igen is fontos eseményekről tudomással sem bírnak, ott az állam és társadalom érdeke veszélyeztetve van. Ennek Gömörmezeiben nem szabad történni; ajánljuk az illető hatóságok figyelmébe.

Nézetek a vidéki gazdakörök megalkotásáról, azoknak célja és teendőiről.

(Vége.)

4-er Vizmentesítési, járhatlan utai munkáinál közvetett, vagy közvetlen segélyben részesülhet. Tegyük fel ugyanis, hogy n. n. község határának egyrésze szenved nedvesség, vadviz-, ; másrésze a folyam kiöntések miatt, utai pedig az év legtöbb részében járhatatlanok.

Mind a három eset egyenként is elég arra, hogy itt oly gazdasági kalamitásokat konstataljunk, melyeken segíteni egyes — annival kevésbé — kisebb birtokosnak elszigetelten, erején felül áll, lehetetlen.

Pedig hány községünk van olyan, a melyiknek ezen bajokból bőven kijutott? mégis csak úgy kell a közterheket viselnie, mintha biztos termő földje, rétje, s a legjobb makadmozott utja volna, pedig határja jó része posvány, szénája sáros, utain pedig (még ő alig képes oda kijutni, hol másnak csinálja a jó utat) az év legnagyobb részében csak szárnyakon lehetne közlekedni, el van hagyatva, el van zárva a világ forgalmától, még a körösvost is hasztalan fizeti, mert oda hat vagy hét hónapig a haldoklóhoz sem juthat ki senki, mindezekkel nem gondol, nem törődik ma senki, természetesen, mert az illetők maguk legkevesebbet gondolnak saját dolgaikkal.

Igen sokat lehetne ide érve elmondani; sokat felsorolni azon mizeriákból, melyek a földmivelő-osztályt össze nyugozik, s megbénítják az előrehaladást, de hagyjuk el, nem közvetlen ez alkalomra tartozik; azért a felvett tárgy keretében maradva, nézzük inkább mi teendője, mely hatásköre van itt a „gazda-köröknek.“

Az, hogy gondolkodó és helyes irányban működő s cselekvő oly organumai legyenek, az elszigetelten csak szenvedőleg tengődő egyeseknek, miszerint azok bajait orvosolják, s tehetetlenségüket javukra irányuló tevékenységre ébresszék.

Hogy úgy saját erejüket, mint a rokon faktorokat (tényezőket) felhasználva, igénybe véve az adott esetben foganatosítsák a csatornázást, vízmentesítést s utaik járhatóvá tételét.

Ezeket parancsolja önfentartási érdekük, s van egyszersmind joguk erra, hogy ezen céljaik kivitele megvalósításában mint az állam közterheit viselő — ha szükséges oltalom, sőt esetleg segélyben is részesítenek.

5-ör. Hogy rendészeti s tűzrendőri intézkedéseit megtehesse, az anyaeget által támogattatik s ekként törvényeink korlátai között, mind a teljesen elhagyatott mezői rendőrséget, mind a nem kevésbé fontos tűzoltói intézményt szervezheti.

Ezeknek úgy fontossága, mint mai siralmas állapota, azt hiszem felment a bővebb megvilágítás szükségétől.

6-ör. Az iskolákat a teendőknél is említett módon berendezni, úgy, hogy ott nemcsak elméleti, de a gyakorlati gazdasági ismeretek is elsajátíthatók legyenek.

Ugyanis: ha népiskoláinknál azon, talán nem éppen legutolsó lényeges körülményt tekintjük, s ezen szempontból bíráljuk is meg, miszerint ott kiválólag a jövő gazdái, földmivelői neveltetnek, valjon kielégítőnek találhatjuk-e azon gazdasági ismereteket, melyek itt nyerhetők? azt hiszem, nem fogja senki állítani, hogy azok kielégítőek volnának.

Oda kell tehát hatnunk, hogy a mennyiben az iskolai törvény a társadalomnak az iskolák ügyeiben való részvételét ki nem zárja, oly irányban nyujtsunk itt segédkezet, a mint azt köz- (gazdasági) érdekeink megkívánják.

Felkérendő azért a megyei tanfelügyelő ur, miszerint (a gazdasági egyetlem megállapodásra jutva) oly részletes terv-utasítás dolgoztassék ki, melynek nyomán, míg a tanítók képesítettnek a gazdasági ismeretek tanítására, az egyes gazdakörök tanügyi választmánya teendőinek s hatáskörének teljes ismeretéhez jut.

Ugyanis: Minden gazdakör megalkotja (illetőleg megválasztja tagjai közül) tanügyi választmányát, melynek legelső feladatai közül néhányat a következőkben említek meg p. o.

a) Ellátják az iskolákat a legszükségesebb gyakorlati ismereteket tartalmazó (gazdasági s állattenyésztési stb.) munkákkal.

b) A községi faiskolákat, szorgalmi kerteket eredeti rendeltetésük szerint, közköltségen berendezik, úgy, hogy ott mind az óltás, fatenyésztés, általában a gyümölcsészet, mind a kertészet egyéb ágai (különösen a konyhakertészet) szakszerűleg kezeltetvén, az iskolakötelezettek úgy mint a felnőttek, a kertészeti ismereteket, fogásokat eltanulván, mivélésére kedvet nyerjenek; mind pedig a községek, utak, gödrök s hasznavehetetlen parlag-helyek befásításához szükséges anyagot legalább részben (ezen faiskolák) szolgáltatassák.

c) A tanító felügyelete mellett a méhészet megkedveltetésére s annak szakszerű kezelésére ismertetésére mintaméhészetet állítanak.

d) a háziipar meghonosítására az adott viszonyok szerint, minden rendelkezésük alatt álló eszközöket felhasználnak.

e) az okszerű állattenyésztés, földmivélés ismertetésére egyes tagok által gyakorlatilag oktató előadásokat rendeznek.

f) minden gazdakör intézkedik, hogy tagjai részére gazdasági lapokat s a szakmájokba vágó gyakorlati irányu hasznos munkákat beszeresse, népszerű gyakorlati felolvasásokat rendez, melyek által egy a szakismereteket terjeszti, mint a hiányokra, közhasznú találmányok, újításokra felhívja a figyelmet. Általában minden, a kör tagjait érintő dolgokat tárgyalván, s ismertetvén, azon nem kis horderejű vívmány éretik el ez által, miszerint gazdatársaink azon részének, melyik éppen semmit sem tanult e korig, vagy ha igen is, de ferde, egyoldalú nézetek káros hatása alatt tengett, az eszmecsere, a társulás és a reális s az ő dolgait érintő olvasmányok által ismeretei tágulván, ez mind erkölcsi, mind szorgalma emelésére, gazdasága rendszere sebb, okszerűbb vitelére, tehát általános jobblétére jelentékenyen jótékony hatással lesz.

g) Társulatot képezve, a körben lakó gazdák, a kör vagy az anyaeget közbenjárásával egy terményeiket jobban értékesíthetik, mint szükségleteiket jutányosabban, könnyebben szerezhetik be.

h) Kiterjesztheti a gazda-kör figyelmét még az erkölcsök javítására, a közegészségi viszonyokra, az uzsora, hasztalan perlekedés megszüntetése, korlátozására, hitelviszonyai rendezésére, s mindezeket részint társadalmi, részint hatósági intézkedések felhasználása igénybevételeivel.

Ezen pontokban kívántam megvilágítani a gazdakörök céljait s teendőit, tudom, hogy ez igen is hiányos, tudom, hogy igen keveset mondtam el sok célja s teendői közül, de talán nem is szükséges egyelőre többet mondani, hiszen úgy is a gyakorlat, az élet fogja majd kijelölni, megmutatni mindazon teendőket, melyek e téren közgazdaságunk emelésére, hiányaink, bajaink orvoslására előnkbe vannak szabva.

Csak vessük le a saját ügyeink, javunk iránti közönyt, kísérsük meg saját dolgainkat magunk jól intézni, saját lábunkon járni; „Alakítsuk meg a gazdaköröket!“

Farkas Ábrahám.

Tanügy.

A nagyrőcei polg. iskolaszéknek a köztisztviselők minősítéséről szóló törvényjavaslat módosítása tárgyában felterjesztett kérvénye.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Alkotmányos életünk helyre állítása óta nemzeti életünk és létünk legbiztosabb alapja az 1868 XXXVIII. t

ezekben van létve, melynek intentioja a népnevelés oly mérvű fokozatos fejlesztése, mely által a százados mulasztást helyre pótolva, népünk Európa culturnemzeteivel hamarabb versenyképes lehessen. Örömmel üdvözölte ezen magasatos t. cikket nem csak a nemzet, mely nemzeti létének legbiztosabb tényezőjét látta ebben, hanem dicsérte a művelt világ is, s helyesli azt mindenki, ki a népek és nemzetek nagyságát, erejét és külföld előtti tekintélyét annak műveltségi fokozata szerint mérlegeli. Megelégedetten vallja magának egy a törvényhozó testületet, mint annak ez ágában végrehajtó közege is, miszerint említett t. cik alapján a magyar népnevelés, hála Isten, fokozatosan oly szépen halad célja felé, hogy rövid pár tized alatt elérni reméljük azon célzél mely felé törekünk, t. i. az általános elemi népnevelés mellett nem feledkezett meg azokról sem, kik társadalmi és anyagi helyzetüknél fogva az elemi nevelés és műveltségnek többet igényelnek. Illyennek tekintette a nemzet azon zömét, mely szellemi és anyagi helyzetüknél fogva, jelen viszonyaink között is képes oly erőt kifejteni, mely, ha helyes irányban vezetetik, e hazában a hazafiasság és nemzetiség terjesztése mellett közgazdasági állapotunkat is reformálhatja; ennek számára iktatta törvényben a „polgári iskolát.“

Nálunk a polgári iskolai intézmény még bőlesőjében van, mindazon által azon előnyeinel fogva, melyeket számára a törvény biztosított oly népszerű kezd lenni azok részéről, kiknek előnyös, mint iparos, kereskedő, közép-gazda, és kisebb hivatalnokok, hogy bátran merjük állítani, miszerint a népesség ezen nagy zömének általános műveltsége megszerzésére ezerszerűbb intézetet aligha lehetett volna állítani. Midőn a polgári iskolák, s különösen a vidékiek, említett közép osztály oly terszerű kiképzését tűzték ki célul, mely szerint azok ne csak értelmes iparos, kereskedő és gazdák, hanem egyszersmind oly megyei és állami tisztviselők is vássanak, kikből academiái képzettség és oklevél nem kívántatik; nem örömmel és megelégedéssel tekint-e ezt mindenki?! Még teljesebb és nagyobb volt az öröm akkor, midőn 1878 évi 24793 számú Vallás- és Közoktatásügyi miniszteri leiratban jelentetet a polgári iskolák hat osztályát jó sikerrel végzett növendékekre nézve, kik sem ipari, kereskedői sem gazdasági pályára nem lépnek, hanem közpályán óhajtanak szolgálni; hogy az összminiszterium egyetértve megállapodott s egyes szakok szerint következő rendeleteket adott ki:

a) Földmivélési miniszter ur f. évi 928 el.: sz. a. kiadott rendeletében megengedte, a magyarvári gazdasági académiá kivételével, a gazdasági középintézetekbe, állatorvosi intézetbe való felvehetést;

b) Valamint pénzügyminiszter ur 34505 sz. a. kiadott rendeletében beléphetési engedélyt adott a selmeczi érdekezeti académiába. Továbbá hivatalos magas leiratban ki van fejezve az is, hogy kik említett pályára nem szándékoznak lépni, hanem más szükséges kenyérkeresethez fordulnak, azt is megtalálhassák. Ily célból adta ki közlekedés ügyi miniszter ur.

c) 1877-ben 20372 sz. rendeletét, melyben megengedtetett a polgári iskolák hat osztályát jól végzett tanulóknak vasuti gyakoronokul való felvételése;

d) Belügyminiszter ur 28115 sz. a. kelt rendeletében kiadta, hogy a végzett polgári iskolai tanulók a belügyminiszterium segéd- és számtizti hivatalok betöltésénél, valamint a megyei segéd és kezelői állomásoknál folyamodhasanak s folyamodványuk figyelembe vették.

e) Földmivélés- ipar- és kereskedelmi miniszter ur 628/eln. számú rendeletében kiadta, hogy a polgári iskola hat osztályát jól végzett tanulóknak a nem kincstárilag kezelt postahivataloknál, kiadói minőségben, továbbá táviradnál kezelői, úgy szintén táviradai kezelői tanfolyamokra is felvétetnek.

f) Pénzügyminiszter ur 31505 sz. rendeletben kiadta, hogy a polgári iskola hat osztályát jól végzett tanulóknak egy a számvevőségi és pénztári, mint az adó, vám, fogyasztási, adóhivatali, pénz- és adórségi és a segéd (kezelői) hivatali, továbbá a dohány beváltási, gyártási és eladási, lotto hivatali, bélyegző és só hivatali szolgálatokhoz becsatassanak s végül.

g) 1880 évi május hó 14-én m. kir. minisztertanács 1240 sz. a. kiadott „szabályrendelete“ polgári iskolák hat osztályát jól végzett tanulóknak következő hivatalokban engedni alkalmazását: a központi, a törvényszéki és megyei kezelői állomásokon, továbbá az adóhivatali; vám hivatali, fogyasztási, pénzügyi és adórségi, dohány beváltási, gyártási, eladási, a lotto, bélyegző és sóhivatali szolgálatokra, a nem kincstárilag kezelt postahivataloknál posta kiadói és táviró kezelői állomásra, végül a vasuti kezelési hivatalokban.

Kell-e ennél a vidéki polgári iskoláknak s az azt igénylő osztálynak nagyobb kedvezmény, jövőjét illetőleg? Bizony nem, mert ezzel az iskolák mint azok pártfogói és látogató közönsége is teljesen meg volt s van elégedve. — Fájdalmasan érezzük és tudjuk, hogy nálunk a vidéken, a közgazdaság két hatalmas tényezője: ipar- és kereskedelem, szintén fejlődési állapotban van s mint ilyen ez idő szerint a vidéki polgári iskolák célját csak kis mértékben képezheti. Reményünk s örömünk a vidéki polgári iskolák jövőjét illetőleg fennemlített nagy horderővel bíró rendeletek fokozták s kezdték illetékes körök figyelmét is felhívni ezen intézetekre; évről-évre való népszerűséget és népességét éppen említett előnyeitől kapta s ezzel hódította meg még ellenségeit is, melyek így fejlesztve, bizonyára a legnépszerűbb köznevelődési intézmények lesznek. Tanrendszerében törvényszerint meg van mind az s el is tanítatik, mit fentemlített pályák betöltésénél egy egyéntől megkívántatik. Meg van a közpérbirtokos vagy kisebb tisztviselők részére azon előny, hogy gyermekeiket négy évig csekély költséggel itt taníttatva, viheti gymnasiumba vagy reáliskolába, vagy hivatásuk szerint képezthetik iparos vagy kereskedői pályára. Ezen felsorolt s törvényben biztosított előnyök a polgári iskolákat azon kedvező helyzetbe hozták, hogy sok olyan tisztos pályát foglalhatnak el növendékei, melyekhez felsőbb képzés és oklevél nem kívántatik és mint számos eset bizonyítja a multban, sokkal kevesebb képzettséggel bíró egyének a köztisztviselői minősítvényi törvény-javaslat előtt is foglaltak el s be is töltötték pályájukat oly dicséretesen, hogy lent bizalmat, felsőbb helyen elismerést érdemeltek ki.

Mind ezen örömeinket és reményünket, — kik a vidéki viszonyokat ismerjük, — megsemmisülve látjuk a polgári iskolákkal együtt az országgyűlés elé terjesztendő „a köz-

Szerkesztői üzenetek.

Nagy-Röze. A tiszlezi közlemények miatt ne tessék aggódni. Bobizonytott tényekkel állunk szembe bárkinek.
B. J. „Avagy hiába minden sohajom?“
Pálfa. Az ivnyi tudósításból elégnek tartottunk ennyit nyilvánosságra hozni. Általában elvünk — a mint tapasztalhatja is — hosszú és üres levelekkel nem fárastani az olvasó türelmét.
V. J. Nem kaphatánk valamit?
F. I. és **V. L.** Jövő számunk hozandja. Fogadják köszönetünket.
A. I. Ismeretlen kézből vett tudósításoknak helyt nem adhatunk.
F. és K. N.-Röze. Targyhalmaz miatt így adtuk.
Sz. J. A kérdéses lapra előfizetheti: Budapest. Óvó-utca. Óvóképeze. A szerkesztőnél.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1882. február hó 25-én tartott hetivásár alkalmával a gabonafélék és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	hectoliterenkint métermazsánkint			
Buza	9.55	9.—	11.50	11.30
Feles	7.10	—	—	9.—
Rosz	6.20	6.—	8.50	8.—
Árpa	5.10	4.80	7.—	6.80
Zab	2.90	2.80	7.00	6.50
Kukoricza	5.15	5.—		
Bab	12.00	9.00		
Kása	14.00	12.00		
Burgonya	3.—	2.90		
Széna, kötött	—	1.85		
Takarmány szalma	—	0.60		
Alom-szalma	—	0.40		
Zsúp-szalma	—	1.10		

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pető Porubszki Pál.**

H I R D E T É S E K.

Felhívás!

Felhívom a t. gazdaközönséget, hogy a múlt évben a budapesti állatiállításon vett és ugyanott I-ső díjjal jutalmazott telivér

beerni-faj bika

mai naptól tek. **D r a s k ó c z y** László ur gazdaságában Alsó-Kálosán **6 o. é. forintért fedez.**

Alsó-Kálosán, 1882. február 15.

Szládek Ignác,
gazd. intéző.

Meghívás.

A „gömörmezei nép- és iparbank“
részvényesei

folyó évi február hó 28-án d. e. 9 órakor a „HÁROM RÓZSA“ nagy termében tartandó

rendes közgyűlésre

ezennel meghívhatnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Igazgató- és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgató- és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Igazgató- és felügyelő-bizottság választása.

Rimaszombat, 1882. február 9-én.

Az igazgatóság.

Igen fontos nők részére!

Hogy a közelgő tavaszi idényre raktáramat az újabb divatnak megfelelően felszerelhessem:

percalin, flanel

s más hasonló árúkból álló mostani készletem **árait tetemesen leszállítottam**, mire a t. cz. közönség becses figyelmét ezennel tisztelettel felhívom,

Rimaszombat, 1882. febr. 17.

Tibély S. A.

Farsang. Nagyrözeiről írják: Szokatlan volt városunkban a mozgalom és érdeklődés, mely f. hó 18-án a helybeli áll. s. polgári iskola ifjúsági segélyző egyesület javára rendezett jelmezbál iránt megindult. — De azért minden várakozást felülhaladt a siker, mert dacára a csekély bemeneti díjnak a tiszta jövedelem meghaladta a másfélszáz forintot. Még inkább kiemelendő az az áldozatkészség, mit a résztvevők választékos jelmezeik létrehozásával tanusítottak. Emitt egy najád, természetes esigákkal csipkézett tengerzöld haböltönyében, sáskoszorúval fején, azon édes ábrándban ringatott, hogy tengeri esábos otthonában az aranyhalacska társaságában vagyunk, ha amott egy rafinírozott képű jezsuita vissza nem varázsolt volna a spanyol inquisitio rut borzalmi közé. — Ott egy pazar öltözött római hadvezér idézte vissza emlékeztünkbe a Caesarok diadalmas korszakát, vagy egy bájos cserkesznő lobbant a lángra a kábitó cigány zene által a nélkül is meglehetősen magas celsiusi fokra hevült sziveket, ha a mindennapiasságba le nem ránt egy esókolni való lengyel zsidó eszményi rut areza, ki bálmulatra méltó önhittséggel esábos vonzhatalmat vélt gyakorolhatni egy-egy sylphidi szó fölött. A harlequinek, effendik, generalisok, markotányosnők, grandok, lordok, marquisok csapatjai közt ott lebegtek az égiek is utánozhatlan szépségű jelmezeikben. Különösen a szenedélyes esillagvizsgálóknak ajánlhatjuk figyelmébe 3 eddig még ismeretlen szép üstökös megjelenését, miknek földi létét, csupán a boldogságtól fényárban uszó két igazi csillag árulta el. Szóval képviselve volt az egész világegyetem, az egész világtörténelem. Méltóságos alakja s ruházatának korhűségével legkiválóbb volt azonban Stuart Mária, ki dacára magas születésének nem átalott a jó nagyrözeiek között a legderültebben és legkedélyesebben mulatni. — De nem tehetem, hogy a feltűnés fokozata szerint soroljam fel a résztvevőket; nehéz itt a kiválasztás, egyszerűen csak megemlítem jelmezük megnevezésével azokat, kik ez élvezetes estély fényéhez megjelenésükkel hozzájárultak. — Itt voltak a többi közt: Reuss Irén, üstökös. Reuss Nelli, odalisk. Martinz Anna, görög nő. Reuss Aranka vadász. Sziff Nelli, habléány. Williger Tullia, vasuti kalauz. Molitorisz Eta, gyöngyvirág. Grummich Vilma, tanuló. Gerzso Angela, éj királyné. Zsali Mari, üstökös. Vaniek Mari, columbia. Plenczner Gizella, erdőszgyakornok. Greiner Irén, virágáros. Somogyi Jolán, virágáros. Luchkovics G., tanuló. Gerzso Milus, menyecske. Zuz Paula, oláh fonó leány. Chotvás Ludmilla, tartalékos. Koren Hermin, arató-leány. Kis Emilia, festő-nő. Heinecz Frigyesné. XVI. századbeli német nő. Vitorisz Sándorné, menyecske. Halász Gyuláné, markotányosnő. Tarezali Endréné, cigánymenyecske. Szeceky Antalné, lövészkirály. Bárdossy Pálné, német leány. Csenka Béláné, hóvirág. Nagy Lajosné, pór-nő. Heinecz Frigyes, római esászár. Markus László, honvéd hadnagy. Porubszki János, tábornok. Rotter János, néger. Gettler N., régi magyar nemes. Führer Pál, spanyol nemes. Hoffmann, lakáj. Hlavács Kornél, olasz. Droppa Géza, vadász. Perjessy László, Szolimán. Zalay Ádám, remete. Bárdossy P. középkori német nő. Császkoéy K. zsidó. Lovassy Sándor, utazó. Szolgoviec Fer., jezsuita. Gál Lajos és Plenczner R., akadémikusok. Nagy Lajos, erdővéd. Papp József francia főúr. Dedinszky Gyula, francia. Felméri Albert, lengyel nemes. Kovács F., matroz. — Ide jöhetett volna Európa magas diplomáciaiá megtanulni azt, mint kell kibékiteni a népeket és nemzetiségeket. Észak, kelet, dél és nyugat népei a legbarátságosabb egyetértésben tartották ki egész reggeli 8 óráig, midőn is a végítélet beállván az álomnak vége lett, ismét lepotyantunk az öreg földre s kullogván haza rémletes ásitások s a legkevésbé sem ideális testegyenészeti gyakorlatok között.

F. K.

A rimaszécsi „ének- s daltársulat“ f. évi febr. hó 18-án a népkönyvtár javára a nagyvendéglő termében táncvigalmat rendezett. — A daltársulat tagjai többnyire ifjú földészek. — A bál a legsikerültebbnek mondható. — A polgári és intelligens osztályból volt szerencsénk látni néhány egyént, kik nem győztek eléggé esodálkozásukat kifejezni a nép illedelmes magaviseletén. — Tiszta jövedelem 7 fnt 66 kr. volt, mely összegből azonnal a vasárnapi könyvtár 30. füzeté s Petőfi összes versei lettek megrendelve. — Felülírtak: tisz. Katona Pál 60 kr. tek. Harezel Vilmos 60 kr. Profét Károly 50 kr. Nagy Győző 30 kr. Lóska András 20 kr. Reizingerné asszony 20 kr. Lóska Andrásné 20 kr. Kik is fogadják az egylet szives köszönetét.

Pálfa folyó hó 19-ik napján volt az éneklőkar bálja, mely egyike volt a legszebb népmulatságoknak. — Tiszta jövedelme, mely a kar alapítókéjéhez esatoltatott 22 ft.

Bál, marcius 15-én. A roznyói jótékony nőegylet marcz. 15-én fényes zártkörű táncvigalmat rendez, melyen — mint halljuk — Rácz János zenekara fog játszani.

— **Szinészet Tiszolczon.** Valóban teljes elismerést érdemel a tiszlezi magyar intelligencia, mely Eöry kis társulata iránti jó indulatának bebizonyítására semmi anyagi áldozatot nem kímél, ugy azonban, hogy a szemlemi adót is mindenkor magával viszi a színházba, melyben bőven részelteti kedveltjeit; — így Nyíryt a „Fehér Othelló“ vigj. (Höresögi Mór.) a „Peleskei nótárius“ és „Tolonczban“ Mrawesák szerepében viharos tapsok és kihívásokkal jutalmazta. — Eöry Szelidke és Peták káplár szerepében mint szeretett comicus nyerte meg s vitta ki a közönség elismerését. — Fűredinét is általános elismerés fogadja Kovács Mariskával egyetemben. Azonban a társulat többi tagjaitól sem lehet megvonni az elismerést igyekezetükért. — Fűredit, Szatmáryt, mint szorgalmas igyekező tagokat kell megemlíteni, kik tudatával bírnak hivatásuknak e vidéken. A társulat itt febr. 28. napján játszik ulólsó amikor Rima-Brezóra teszi át állomását, hol már előleges eljárásuk alkalmával szívélyes jóakarattal fogadta az igazgatót s rendezőjét; — reméljük, hogy e csekély igényű társulat ott is, talán még melegebb pártfogásra talál, hol már előadásuk buzgó rendezőjük vezetése mellett még correctbe leend. — s mint biztosan halljuk, pár nap múlva Veszprémné is megérkezik mint a társulat tagja, s ekkor még a „Falu roszzát“ is láthatjuk a társulat bucsu előadásul Szombaton „Liliomfit“, Vasárnap az „Ördög párnáját“ adja a szintársulat.

Vaddisznók. Garamvidéki levelezőnk értesít, hogy ott a vaddisznók annyira elszaporodtak, mikép a lakosság ingó jószágja is veszedelemnek van kitéve. Csapatostul jönnek a faluk alá s puská nélkül nem tanácsos egy lépést sem tenni. Nem ártana egy kis hivatalos hajtó vadász.

A mi izraelitáink. Mint örömmel értesülünk, a rima-

szombati izraliták a legközelebb tartandó farsangi ünnepélyük alkalmával gymnasiumunk érdekében üdvös mozgalmat akarnak saját körükben megindítani, hogy ekként összeköszék a szépet a jóval s egyesítsék a kellemet a hasznossal. Szívből üdvözljük a kezdeményezőket s teljes siker koronázva működésüket! Ezt pedig annál inkább kívánjuk, mert tudjuk, hogy ezen gymnasium épen az izraelita növendékeket részletti aránylag legtöbb jótéteményben.

Két jó madár. F. hó 12-én virradóra G. Gy., a rimaszombati gymn. VI-ik osztályának növendéke szokatlan zöreire ébredt fel, s a zaj okát megtudandó ajtót nyit, mire szobájába lép Hunfalvy Lajos és Löwy Henrik két jeles példánya a kisvárosi esavargóknak s azon ürügy alatt, hogy a szülék és rokonok által reájuk bizott pénzt elitták, kényszer kölesonadásra hívták fel; midőn pedig az illető felzavart tanuló, — a mennyiben esakis a legszükségesebb pénzzel volt ellátva — követelésüknek eleget tenni vonakodott: az asztalon levő órát ragadták fel mondván: ha nem adsz, órátat visszuk el. A fiu erre, mert apró pénze nem volt, egy 10 fntost adott át s készült velök menni, hogy valahol felváltván a kívánt 2 fntot átszolgáltathassa. De a két merész vállalkozó a 10 fntossal csakhamar eltűnt. Az esetről a helybeli kapitányságnál a feljelentés megtörtént s reggel 2 fnt a 10-ből meg is került, sőt kilátásba van, hogy a szülék és rokonok a kárt megtérítendik, de hogy a két betörő még mindeddig szabadon van, s élvezi a csaknem teljesen sikerült rablásin örömeit, azon méltán esudálkozunk.

F. hó 23-ik napján esti 7 órakor teljes szivárvány-szinben mosolygott reánk a hold. Mint minden természeti tüneménynek, ugy ennek is temérdek esodálójak akadt; jósoltak is belőle háborut, döghalált s másféle esapásokat.

— **Lopás.** V. A. földbirtokos kocsisának igen megtetszett egyik collégájának órája, kivel a farsang utolsó napjait együtt tölte a „Három rózsá“ vendéglőjében. — Az elváláskor nem is feledte el magával vinni, miről kapitányságunk értesülvén utközben elesipette s az illető a hüvösön elmélkedik az „enyém“ és „tied“ felett.

— **A magyarországi kárpát egyesület,** mely áldásos működését megyénkre is kiterjesztette már s a baradla hozzáférhetővé tételé által, megyénk turista látogatóinak számát tetemesen emelte, marczus hó 5-én Kézsmárkon rendkívüli közgyűlést fog tartani. Legfontosabb tárgya az egyesületet alkotó és virágzásra emelő Döllér Antal órnagy leköszönése következtében üresedésbe jött első alelnöki és pántzárnoki tisztség betöltése. — Megyénknek főleg felső részében már is számostagja van a M. kárpát egyesületnek s bizonyára mindenkinek az a forró óhajta, hogy Döllér Antal ur tisztségének tovább viszlésére megnyeressek.

Zsidó tanító sorsa. Putnokról írják nekünk: az itteni izr. hitközség 1876-ban a betiltott zugiskolák helyett egy 4 tanítóval bíró hitközségi elemi iskolát rendezett be. A törvényes rendhez azonban nem tudott hozzászokni a mi iskolaszékünk s tanítóinak évről-évre felmondta a szolgáltatást, illetőleg mivel ez törvénybe ütközik, mindenféle ürügy alatt üldözte őket, hogy azok megúván a folytonos zaklatást, egy évi hivataloskodás után rendesen elhagyták állomásukat. Így történt, hogy rövid öt év leforgása alatt iskolánknál mintegy tíz tanító volt alkalmazva. Tavaly már annyira ment a dolog, hogy esakis a felső hatóság erélyes közbevetésére működhetett egy tanító s az iskola, melyről a hitközség kezét egészen levette, a feloszlatást megmentett. Hitközségünk a folyó tanév elején Pfeiffer Ignác urban kitünő tanerőt nyert. S már is mi történik? A hitközség hevesmezei születésű, de mindannak dacára magyarul nem tudó rabbija elnöklete alatt gyűlést tart s felmondja a tanító állását csak azért, mert nevezett tanító jegyese állítólag nem született zsidó, hanem valaha keresztény volt. Hitközségünk tehát egy közhivatalt magánüggyől tesz függővé, melybe beavatkozni semmi joga nincs. Hiába, már két éve nem esapott ki tanítót, azért kellett áldozatot keresni, mert a mi hitközségeink nem akarnak az iskolai törvényekhez alkalmazkodni, midőn azok kötelességet rendelnek. A tanítók állandó alkalmaztatása legnagyobb száka szemükben. Az ügy különben, ha a tanító önként el nem fogadja a felmondást vagy le nem mond családi boldogságáról, okvetlenül a felsőbb tanügyi hatóság elé fog kerülni. Az ügy további lefolyásáról értesítendem a tek szerkesztőségét. Meglátjuk, páriának született-e a zsidó tanító vagy a népoktatási törvény oltalma alatt áll-e? Orthodox.

A felvidéken szervezett pánszláv-liga működésének megbénítását, a pánszláv vezérek és tényezők lealezazását, üldözését s törekvéseik ostorozását, másrészt a felvidék magyarosítását tűzte ki magának főfeladatul a „Felvidéki Nemzetor“, társadalmi és közmívelődési közlöny, mely a hazafias működéséről országszerte ismert nyitramegyei kir. tanfelügyelő Libertiny Gusztáv és Orbók Mór polg. isk. igazgató szerkesztéséj mellett marczistól kezdve Galgóczon megindult. E végből különös figyelmet fordít a pánszláv, sajtóra, hoz levelezéseket s megalkotja a „Felvidéki magyar nemzeti egyesületet“ melynek ezélja lesz magyar kisdedóvók, népiskolák felállítás, a magyar nyelv és hazafias szellem terjesztésében kitünő tanítók jutalmazása, a tót tanulók magyar tanykönyvekkel való támogatása. A mutvány-számban közölt alapszabálytervezet szerint az egyesület működését egyelőre Pozsony, Nyitra, Trencsén, Arva, Turóc, Liptó, Zólyom, Nógrád, Hont és Barsmegegyekre terjeszti kil Megyénk tudvalevőleg a Bánó József-féle tervezet szerint Sáros, Zemplén, Szepes és Abaujmegegyékkel képezne hasonló egyesületet. De mivel megyénkben ez irányban egyes áldozatkész egyénektől eltekintve, nem indított meg a mozgalom, s ez időszerint tót ajku népünk magyar nemzeti szellemben nevelése, a magyar nyelv és szokások terjesztésére csak annyit történik, mennyit tenni a megyei nemzeti pénztár ereje enged, ajánljuk a „Felvidéki Nemzetor“ mindazok pártfogásába, kik azt kívánják, hogy e hon határai között élő minden lélek ne csak szívében és zereben, hanem nyelvében is tiszta magyar legyen. Első sorban fordulunk kaszinóink, olvasó és társalgási körreinkhez, melyek ezen nagy missiót teljesítő hazafias közlöny felkarolása s terjesztése által legtöbbet tehetnek arra nézve, hogy nemzeti nyelvünket terjessze s így e haza határainak végleges elfoglalása iránti közönytünket megtörjék, s mindenkit saját körében kifejtendő sikeres működésre buzdítsanak. Ezért ismételve ajánljuk a „Felvidéki Nemzetor“t, mint e ezélnak szolgáló s élénken szerkesztett lapot. Előfizetheti félére 2 frtjával a szerkesztő-kiadóknál Galgóczon Nyitramegyében.